

ПРО ОБМЕЖЕНІ РОЗВ'ЯЗКИ РІЗНИЦЕВОГО РІВНЯННЯ ЗІ СТРИБКОМ ОПЕРАТОРНОГО КОЕФІЦІЄНТА

М. Ф. Городній, І. В. Гончар

Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка

вул. Володимирська, 64, Київ, 01033, Україна

We study the problem of existence of a unique bounded solution of a difference equation with variable operator coefficient in a finite-dimensional Banach space.

Исследуется вопрос о существовании единственного ограниченного решения одного разностного уравнения с переменным операторным коэффициентом в конечномерном банаховом пространстве.

Нехай X — скінченновимірний комплексний банахів простір із нормою $\|\cdot\|$ і нульовим елементом $\bar{0}$; A, B — лінійні оператори в X , для яких існують обернені оператори A^{-1} , B^{-1} ; I — одиничний оператор в X .

Розглянемо різницеве рівняння

$$\begin{aligned} x_{n+1} &= Ax_n + y_n, & n \geq 1, \\ x_{n+1} &= Bx_n + y_n, & n \leq 0, \end{aligned} \tag{1}$$

в якому $\{y_n, n \in \mathbb{Z}\}$ — задана, а $\{x_n, n \in \mathbb{Z}\}$ — шукана послідовність елементів простору X .

Мета цієї статті — отримати необхідні і достатні умови на оператори A, B , при виконанні яких справджується наступна умова.

Умова 1. Для довільної обмеженої в X послідовності $\{y_n, n \in \mathbb{Z}\}$ рівняння (1) має єдиний обмежений розв'язок $\{x_n, n \in \mathbb{Z}\}$ у просторі X .

Аналогічне питання досліджувалося, зокрема, в [1–3] для різницевого рівняння зі сталими і в [2, 4–6] зі змінними операторними коефіцієнтами. У роботі [6, с. 250] доведено, що для різницевого рівняння

$$x_{n+1} = T_n x_n + y_n, \quad n \in \mathbb{Z}, \tag{2}$$

умова існування єдиного обмеженого розв'язку еквівалентна умові дискретної дихотомії для послідовності операторів $\{T_n, n \in \mathbb{Z}\}$. Останню умову важко перевіряти. Інший підхід до дослідження питання про існування єдиного обмеженого розв'язку рівняння (2) запропоновано в [2, с. 25]. Цей підхід розвивається і використовується в даній роботі.

У випадку, коли відповідне рівнянню (2) однорідне рівняння $x_{n+1} = T_n x_n, n \in \mathbb{Z}$, є експоненціально дихотомічним на півосях $\mathbb{Z}_-, \mathbb{Z}_+$ з проекторами Q, P відповідно і оператор $D = P - (I - Q)$ є нормально розв'язним, питання про існування обмежених розв'язків різницевого рівняння (2), відповідних заданій обмеженій послідовності $\{y_n, n \in \mathbb{Z}\}$, розглядалось у роботах [7–10].

Допоміжні твердження. Покладемо

$$Q_- = \left\{ z \in X \mid \sup_{k \geq 1} \|A^k z\| < \infty \right\},$$

$$Q_-^n = \left\{ z \in X \mid \sup_{k \geq 1} \|A^k B^n z\| < \infty \right\}, \quad n \geq 1,$$

$$Q_+ = \left\{ z \in X \mid \sup_{k \geq 1} \|B^{-k} z\| < \infty \right\},$$

$$Q_+^n = \left\{ z \in X \mid \sup_{k \geq 1} \|B^{-k} A^{-n} z\| < \infty \right\}, \quad n \geq 1.$$

Усі ці множини лінійні, а отже, є підпросторами скінченновимірному простору X .

У подальшому використовуються наступні леми.

Лема 1. *Якщо виконується умова 1, то $X = Q_- \dot{+} Q_+$, тобто X є прямою сумою Q_- та Q_+ .*

Доведення. Зафіксуємо $u \in X$ і доведемо, що знайдуться такі $\alpha \in Q_-$, $\beta \in Q_+$, що $u = \alpha + \beta$. Розглянемо рівняння

$$u_{n+1} = Au_n, \quad n \geq 1,$$

$$u_1 = Bu_0 + u,$$

$$u_{n+1} = Bu_n, \quad n \leq -1.$$

За умовою 1 воно має єдиний розв'язок $\{u_n, n \in \mathbb{Z}\}$. Тоді u_0 належить Q_+ , оскільки $u_{-k} = B^{-k}u_0$, $k \geq 1$. Із того, що $u_0 \in Q_+$, випливає, що $Bu_0 \in Q_+$. Також u_1 належить Q_- , оскільки $u_{k+1} = A^k u_1$, $k \geq 1$. Отже, $u = \alpha + \beta$, де $\alpha = u_1$, $\beta = -Bu_0$.

Доведемо єдиність розкладу. Припустимо, що $u = \alpha_1 + \beta_1 = \alpha_2 + \beta_2$. Тоді $\alpha_1 - \alpha_2 = \beta_2 - \beta_1$, причому $\alpha_1 - \alpha_2 \in Q_-$, $\beta_2 - \beta_1 \in Q_+$. З іншого боку, якщо існує $u \neq \bar{0}$, $u \in Q_- \cap Q_+$, то однорідне рівняння

$$x_{n+1} = Ax_n, \quad n \geq 1,$$

$$x_{n+1} = Bx_n, \quad n \leq 0,$$

має окрім нульового ненульовий обмежений розв'язок

$$\left\{ \dots, B^{-2}u, B^{-1}u, \underbrace{u}_1, Au, A^2u, \dots \right\}.$$

Прийшли до суперечності.

Лемі 1 доведено.

Лема 2. Якщо $X = Q_- \dot{+} Q_+$, то $X = Q_- \dot{+} Q_+^n = Q_-^{-n} \dot{+} Q_+$ для довільного $n \geq 1$.

Доведення. Зафіксуємо $n \geq 1$ і доведемо, що $X = Q_-^{-n} \dot{+} Q_+$. Припустимо, що існує $u \neq \bar{0}$, $u \in Q_-^{-n} \dot{+} Q_+$. Тоді $B^n u \neq \bar{0}$, $B^n u \in Q_- \cap Q_+$. Суперечність.

Також для кожного $u \in X$ існує зображення $u = u_{-n}^- + u_{-n}^+$, де $u_{-n}^- \in Q_-^{-n}$, $u_{-n}^+ \in Q_+$. Дійсно, оскільки $X = Q_- \dot{+} Q_+$, то знайдуться такі $w^- \in Q_-$, $w^+ \in Q_+$, що $B^n u = w^- + w^+$. Покладемо $u_{-n}^- = B^{-n} w^-$. Тоді $u_{-n}^- \in Q_-^{-n}$, а також $(u - u_{-n}^-) \in Q_+$, оскільки $B^n(u - u_{-n}^-) = w^+ \in Q_+$.

Лему 2 доведено.

Лема 3. Якщо виконується умова 1, то спектри $\sigma(A), \sigma(B)$ операторів A, B не перетинаються з одиничним колом $S = \{\lambda \in \mathbb{C} \mid |\lambda| = 1\}$.

Доведення. Припустимо, від супротивного, що існує $\lambda \in S \cap \sigma(A)$. Зафіксуємо базис e_1, e_2, \dots, e_m в X , у якому A має жорданову нормальну форму. Нехай простір X є m -вимірним, а числу λ відповідає клітина Жордана розміру $k \times k$. Базис в X вибираємо так, щоб у ньому оператору A відповідала матриця

$$\left(\begin{array}{cccccc|c} \lambda & 1 & 0 & \dots & 0 & 0 & | \\ 0 & \lambda & 1 & \dots & 0 & 0 & | \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & | \\ 0 & 0 & 0 & \dots & \lambda & 1 & | \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 0 & \lambda & | \\ - & - & - & - & - & - & - \\ & & & & & & | & M \end{array} \right).$$

Тут M — квадратна матриця розмірності $(m - k) \times (m - k)$ (відсутня при $m = k$) і на незаповнених місцях розташовано нулі. Розглянемо послідовність

$$y_n = \lambda^n e_1, \quad n \geq 1; \quad y_n = \bar{0}, \quad n \leq 0. \quad (3)$$

За умовою 1 їй відповідає єдиний розв'язок $\{x_n, n \in \mathbb{Z}\}$ рівняння (1). З (1), (3) випливає, що для всіх $n \geq 1$

$$x_{n+1} = A^n x_1 + n \lambda^n e_1. \quad (4)$$

Нехай $x_1 = \sum_{j=1}^m t_j e_j$. Оскільки

$$A^n = \left(\begin{array}{cccc|c} \lambda^n & C_n^1 \lambda^{n-1} & \dots & C_n^{k-1} \lambda^{n-k+1} & | \\ 0 & \lambda^n & \dots & C_n^{k-2} \lambda^{n-k+2} & | \\ \dots & \dots & \dots & \dots & | \\ 0 & 0 & \dots & \lambda^n & | \\ - & - & - & - & - \\ & & & & | & M^n \end{array} \right), \quad n \geq 1,$$

то внаслідок (4) перша координата $(x_{n+1})_1$ вектора x_{n+1} набирає вигляду $(x_{n+1})_1 = \lambda^n t_1 + n \lambda^n$. Це суперечить обмеженості послідовності $\{x_n, n \in \mathbb{Z}\}$.

Таким чином, $S \cap \sigma(A) = \emptyset$.

Аналогічно перевіряється, що $S \cap \sigma(B) = \emptyset$.

Лему 3 доведено.

Нехай $\sigma_-(A), \sigma_-(B)$ — частини спектрів операторів A, B , які лежать всередині, а $\sigma_+(A), \sigma_+(B)$ — зовні кола S . Вважатимемо, що множини $\sigma_\pm(A), \sigma_\pm(B)$ непорожні. Зауважимо, що всі отримані нижче результати залишаються справедливими і у випадку, коли серед цих множин є порожні, з очевидними змінами в отриманих формулах.

Внаслідок леми 3 при виконанні умови 1 простір X розкладається в пряму суму інваріантних відносно A підпросторів $X = X_+(A) \dot{+} X_-(A)$ таким чином, що звуження A_-, A_+ оператора A на $X_-(A), X_+(A)$ мають спектри $\sigma_-(A), \sigma_+(A)$. Також $X = X_+(B) \dot{+} X_-(B)$ і звуження B_-, B_+ оператора B на $X_-(B), X_+(B)$ мають такі ж властивості. Зазначимо, що при цьому ряди

$$\sum_{n=1}^{\infty} \|A_+^{-n}\|, \quad \sum_{n=1}^{\infty} \|A^n\|, \quad \sum_{n=1}^{\infty} \|B_+^{-n}\|, \quad \sum_{n=1}^{\infty} \|B^n\|. \quad (5)$$

збігаються.

Лема 4. Якщо $S \cap \sigma(A) = \emptyset, S \cap \sigma(B) = \emptyset$, то $Q_- = X_-(A), Q_+ = X_+(B)$.

Доведення. Внаслідок збіжності ряду $\sum_{n=1}^{\infty} \|A^n\|$ послідовність $\{\|A^n z\|, n \geq 1\}$ обмежена для кожного $z \in X_-(A)$: $\sup_{n \geq 1} \|A^n z\| = \sup_{n \geq 1} \|A^n z\| < \infty$, а отже, $X_-(A) \subset Q_-$.

Також при $z \in X_+(A) \cap Q_-$

$$\|z\| = \|A_+^{-n} A_+^n z\| \leq \|A_+^{-n}\| \sup_{k \geq 1} \|A_+^k z\| \rightarrow 0, \quad n \rightarrow \infty,$$

оскільки ряд $\sum_{n=1}^{\infty} \|A_+^{-n}\|$ збігається.

Таким чином, $z = 0$ і $Q_- = X_-(A)$. Аналогічно встановлюємо, що $Q_+ = X_+(B)$.

Лему 4 доведено.

Основні результати. Нехай $X = Q_- \dot{+} Q_+$. Зафіксуємо обмежену послідовність $\bar{y} = \{y_n, n \in \mathbb{Z}\}$ і покладемо $\|\bar{y}\|_\infty = \sup_{n \in \mathbb{Z}} \|y_n\|$. Внаслідок леми 2 елементи цієї послідовності єдиним чином зображуються у вигляді

$$y_0 = y_0^- + y_0^+, \quad y_0^- \in Q_-, \quad y_0^+ \in Q_+;$$

якщо $n \geq 1$, то $y_n = y_n^- + y_n^+, y_n^- \in Q_-, y_n^+ \in Q_+$; якщо ж $n \leq -1$, то $y_n = y_n^- + y_n^+, y_n^- \in Q_-, y_n^+ \in Q_+$.

Покладемо

$$x_1 = y_0^- + \sum_{\nu=-\infty}^{-1} B^{|\nu|} y_\nu^- - \sum_{\nu=1}^{\infty} A^{-\nu} y_\nu^+, \quad (6)$$

$$x_n = y_{n-1}^- + \sum_{k=0}^{n-2} A^{n-1-k} y_k^- + \sum_{\nu=-\infty}^{-1} A^{n-1} B^{|\nu|} y_\nu^- - \sum_{\nu=n}^{\infty} A^{n-1-\nu} y_\nu^+ \quad \forall n \geq 2, \quad (7)$$

$$x_n = y_{n-1}^- + \sum_{\nu=-\infty}^{n-2} B^{|\nu|+n-1} y_\nu^- - \sum_{\nu=n}^0 B^{n-1-\nu} y_\nu^+ - \sum_{\nu=1}^{\infty} B^{n-1} A^{-\nu} y_\nu^+ \quad \forall n \leq 0. \quad (8)$$

Основними результатами статті є наступні теореми.

Теорема 1. Припустимо, що виконуються такі умови:

- i) $\sigma(A) \cap S = \emptyset, \sigma(B) \cap S = \emptyset,$
- ii) $X = X_-(A) \dot{+} X_+(B).$

Тоді ряди з (6)–(8) абсолютно збігаються за нормою і задають відповідний послідовності $\{y_n, n \in \mathbb{Z}\}$ обмежений розв'язок $\{x_n, n \in \mathbb{Z}\}$ рівняння (1). Цей розв'язок єдиний у класі всіх обмежених в X послідовностей.

Доведення. Покажемо, що ряди з (6) абсолютно збігаються за нормою. Із умов i), ii) і леми 4 випливає, що $X = Q_- \dot{+} Q_+$. Позначимо через P_-, P_+ проєктори в X на підпростори Q_-, Q_+ , що відповідають зображенню $X = Q_- \dot{+} Q_+$. При фіксованому $n \geq 1$ внаслідок леми 2 кожен елемент $w \in X$ єдиним чином зображується у вигляді $w = w_-(n) + w_+(n)$, де $w_-(n) \in Q_-, w_+(n) \in Q_+^n$. При цьому $A^{-n}w_-(n) \in Q_-, A^{-n}w_+(n) \in Q_+$ і $A^{-n}w = A^{-n}w_-(n) + A^{-n}w_+(n)$, а отже, $P_+A^{-n}w = A^{-n}w_+(n)$. Звідси

$$w_+(n) = A^n P_+ A^{-n} w. \quad (9)$$

Аналогічно встановлюємо, що $w = w_-(-n) + w_+(-n)$, де $w_-(n) \in Q_-^{-n}, w_+(n) \in Q_+$, причому

$$w_-(-n) = B^{-n} P_- B^n w. \quad (10)$$

Внаслідок (6), (9), (10)

$$x_1 = P_- y_0 + \sum_{\nu=-\infty}^{-1} P_- B^{|\nu|} y_\nu - \sum_{\nu=1}^{\infty} P_+ A^{-\nu} y_\nu. \quad (11)$$

Нехай P_-^A, P_+^A – проєктори в X на $X_-(A), X_+(A)$, що відповідають зображенню $X = X_-(A) \dot{+} X_+(A)$, а P_-^B, P_+^B – проєктори в X на $X_-(B), X_+(B)$, що відповідають зображенню $X = X_-(B) \dot{+} X_+(B)$. Тоді $P_+^B y_\nu \in X_+(B) = Q_+$ для кожного $\nu \leq -1$, звідки

$$P_- B^{|\nu|} y_\nu = P_- B^{|\nu|} P_-^B y_\nu + P_- B^{|\nu|} P_+^B y_\nu = P_- B^{|\nu|} P_-^B y_\nu. \quad (12)$$

Аналогічно для кожного $\nu \geq 1$

$$P_+ A^{-\nu} y_\nu = P_+ A^{-\nu} P_+^A y_\nu. \quad (13)$$

Тому з урахуванням збіжності рядів (5) та зображення (11) ряди з (6) абсолютно збігаються за нормою, а також

$$\|x_1\| \leq \|\bar{y}\|_\infty \left(\|P_-\| \|P_-^B\| \sum_{n=0}^{\infty} \|B_-^n\| + \|P_+\| \|P_+^A\| \sum_{n=1}^{\infty} \|A_+^{-n}\| \right). \quad (14)$$

Доведемо, що при фіксованому $n \geq 2$ ряди з (7) абсолютно збігаються за нормою. Зафіксуємо $w \in X$ і такі натуральні числа q, m , що $1 \leq q < m$. За лемою 2 елемент $w \in X$ єдиним чином зображується у вигляді $w = w_-(m) + w_+(m)$, де $w_-(m) \in Q_-^{-m}, w_+(m) \in Q_+^m$. Тому

$$A^{q-m} w = A^{q-m} w_-(m) + A^{q-m} w_+(m), \quad (15)$$

причому $A^{q-m}w_-(m) \in Q_-$, $A^{q-m}w_+(m) \in Q_+^q$.

Позначимо через P_-^q, P_+^q проектори в X , які відповідають зображенню $X = Q_- \dot{+} Q_+^q$. Тоді внаслідок (15) $P_+^q A^{q-m}w = A^{q-m}w_+(m)$, а отже,

$$\begin{aligned} w_+(m) &= A^{m-q}P_+^q A^{q-m}w = A^{m-q}P_+^q \left(P_-^A A_-^{q-m} P_-^A w + P_+^A A_+^{q-m} P_+^A w \right) = \\ &= A^{m-q}P_+^q A_+^{q-m} P_+^A w. \end{aligned} \quad (16)$$

Згідно з (7), (10), (12), (16) при $n \geq 2$ маємо

$$\begin{aligned} x_n &= P_-^{n-1}y_{n-1} + \sum_{k=1}^{n-2} A_-^{n-1-k} P_-^k y_k + A_-^{n-1} P_- y_0 + \\ &+ \sum_{\nu=-\infty}^{-1} A_-^{n-1} P_- B_-^{|\nu|} P_-^B y_\nu - \sum_{\nu=n}^{\infty} P_+^{n-1} A_+^{n-1-\nu} P_+^A y_\nu. \end{aligned}$$

Тому внаслідок збіжності рядів (5) ряди з (7) абсолютно збігаються за нормою і для кожного $n \geq 2$

$$\begin{aligned} \|x_n\| &\leq \|\bar{y}\|_\infty \left(\sum_{k=0}^{n-1} \|A_-^{n-1-k}\| \|P_-^k\| + \|A_-^{n-1}\| \|P_-\| \|P_-^B\| \sum_{k=0}^{\infty} \|B_-^k\| + \right. \\ &\left. + \|P_+^{n-1}\| \|P_+^A\| \sum_{k=1}^{\infty} \|A_+^k\| \right). \end{aligned} \quad (17)$$

Тут $P_-^0 = P_-$, $P_+^0 = P_+$.

Аналогічно до (16), (17) перевіряється, що коли при фіксованих $w \in X$, $1 \leq q < m$ позначити через P_-^{-q}, P_+^{-q} проектори в X , що відповідають зображенню $X = Q_-^{-q} \dot{+} Q_+$, то w єдиним чином зображується у вигляді $w = w_-(-m) + w_+(-m)$, де $w_-(-m) \in Q_-^{-m}$, $w_+(-m) \in Q_+$, причому

$$w_-(-m) = B_-^{q-m} P_-^{-q} B_-^{m-q} P_-^B w, \quad (18)$$

а також для кожного фіксованого $n \leq 0$ ряди з (8) абсолютно збігаються за нормою і

$$\begin{aligned} \|x_n\| &\leq \|\bar{y}\|_\infty \left(\|P_-^{n-1}\| \|P_-^B\| \sum_{k=0}^{\infty} \|B_-^k\| + \sum_{k=0}^{|n|} \|P_+^{-k}\| \|B_+^{-|n|-1+k}\| + \right. \\ &\left. + \|P_+\| \|P_+^A\| \|B_+^{-|n|-1}\| \sum_{\nu=1}^{\infty} \|A_+^{-\nu}\| \right). \end{aligned} \quad (19)$$

Внаслідок (14), (17), (19) для доведення обмеженості послідовності $\{x_n, n \in \mathbb{Z}\}$ досить переконатися, що є обмеженими послідовності $\{\|P_-^n\|, n \in \mathbb{Z}\}$ і $\{\|P_+^n\|, n \in \mathbb{Z}\}$. Оскільки

$P_-^k + P_+^k = I$ для кожного $k \in \mathbb{Z}$, то обмеженість вказаних послідовностей впливає з обмеженості послідовностей $\{\|P_-^k\|, k \geq 1\}$ та $\{\|P_+^k\|, k \geq 1\}$.

Доведемо обмеженість послідовності $\{\|P_-^k\|, k \geq 1\}$. Із (10) випливає, що $P_-^k = B^{-k}P_-B^k = I - B^{-k}P_+B^k$ для кожного $k \geq 1$, а отже, досить перевірити обмеженість послідовності $\{\|B^{-k}P_+B^k\|, k \geq 1\}$. Зафіксуємо $k \geq 1$. Оскільки $X = X_-(B) \dot{+} X_+(B)$, то в X можна вибрати такий базис g_1, g_2, \dots, g_m , що для деякого натурального $r, 1 \leq r < m$, звуження оператора B на $X_-(B)$ має жорданову нормальну форму у базисі g_1, g_2, \dots, g_r , а звуження B_+ на $X_+(B)$ — у базисі $g_{r+1}, g_{r+2}, \dots, g_m$. Тоді для кожного $r+1 \leq j \leq m$

$$\|B^{-k}P_+B^k g_j\| = \|B^{-k}P_+B_+^k g_j\| = \|B^{-k}B_+^k g_j\| = \|g_j\|. \quad (20)$$

Нехай, для визначеності, матриця оператора B_- у базисі g_1, g_2, \dots, g_r є клітиною Жордана розміру $r \times r$, що відповідає власному числу λ . Тоді при $k \geq r$ оператору B_-^k відповідає матриця

$$\begin{pmatrix} \lambda^k & C_k^1 \lambda^{k-1} & \dots & C_k^{r-1} \lambda^{k-r+1} \\ 0 & \lambda^k & \dots & C_k^{r-2} \lambda^{k-r+2} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & \dots & \lambda^k \end{pmatrix}.$$

Тому $B^{-k}P_+B^k g_1 = \lambda^k B_+^{-k} P_+ g_1$ і для кожного $2 \leq j \leq r$

$$B^{-k}P_+B^k g_j = B_+^{-k} \left(C_k^{j-1} \lambda^{k-j+1} P_+ g_1 + C_k^{j-2} \lambda^{k-j+2} P_+ g_2 + \dots \right. \\ \left. \dots + C_k^1 \lambda^{k-1} P_+ g_{j-1} + \lambda^k P_+ g_j \right).$$

Оскільки $|\lambda| < 1$ і ряд $\sum_{k=1}^{\infty} \|B_+^{-k}\|$ збігається, то

$$\sup_{k \geq 1, 1 \leq j \leq r} \|B^{-k}P_+B^k g_j\| < \infty. \quad (21)$$

Розглядаючи окремо кожен клітину Жордана матриці B_- у випадку, коли їх декілька, і враховуючи оцінки (20), (21), робимо висновок, що послідовність $\{\|B^{-k}P_+B^k\|, k \geq 1\}$ є обмеженою.

Обмеженість послідовності $\{\|P_+^k\|, k \geq 1\}$ перевіряється аналогічно.

Той факт, що $\{x_n, n \in \mathbb{Z}\}$ задає єдиний у класі обмежених послідовностей розв'язок різницевого рівняння (1), відповідний обмеженій послідовності $\{y_n, n \in \mathbb{Z}\}$, впливає з доведеної в [2, с. 26] теореми 7, якщо додатково скористатися лемою 2.

Теорему 1 доведено.

Теорема 2. У скінченновимірному комплексному банаховому просторі X умова 1 виконується тоді і тільки тоді, коли виконуються умови i), ii) теореми 1.

Теорема 2 є безпосереднім наслідком лем 1, 3 і теореми 1.

Література

1. Гордний М. Ф. Ограниченные и периодические решения одного разностного уравнения и его стохастического аналога в банаховом пространстве // Укр. мат. журн. — 1991. — 43, № 1. — С. 42–46.

2. Дороговцев А. Я. Периодические и стационарные режимы бесконечномерных детерминированных и стохастических динамических систем. — Киев: Вища шк., 1992. — 319 с.
3. Ким В.С. Об условиях существования ограниченных решений разностного уравнения в банаховом пространстве // Дифференц. уравнения. — 1967. — 3, № 12. — С. 2151–2160.
4. Баскаков А. Г., Пастухов А. И. Спектральный анализ оператора взвешенного сдвига с неограниченными операторными коэффициентами // Сиб. мат. журн. — 2001. — 42, № 6. — С. 1231–1243.
5. Слюсарчук В. Е. Обратимость линейных неавтономных разностных операторов в пространстве ограниченных на \mathbb{Z} функций // Мат. заметки. — 1985. — 37, вып. 5. — С. 662–666.
6. Хенри Д. Геометрическая теория полулинейных параболических уравнений. — М.: Мир, 1985. — 376 с.
7. Бойчук А. А., Журавлев В. Ф., Самойленко А. М. Обобщенно-обратные операторы и нетеровы краевые задачи. — Киев: Ин-т математики НАН Украины, 1995. — 318 с.
8. Voichuk O. A., Samoilenko A. M. Generalized inverse operators and boundary-value problems. — Utrecht; Boston, 2004. — 323 p.
9. Voichuk A. A. Solutions of linear and nonlinear difference equations bounded on the whole line // Nonlinear Oscillations. — 2001. — 4, № 1. — P. 16–27.
10. Покутний О. О. Розв'язки лінійних різницевих рівнянь у просторі Банаха на всій цілочисельній осі // Вісн. Київ. ун-ту. Фіз.-мат. науки. — 2006. — № 1. — С. 182–188.

*Одержано 31.10.15,
після доопрацювання — 02.06.16*